

“Creativitatea și rolul ei formativ la copiii preșcolari “

Prof.LILIANA PRICOPI
Grădinița Balinți
COM . Havîrna
JUD BOTOȘANI

MOTTO:

„Legea superioară a existenței este munca creatoare prin care lăsăm în lume o urmă după ce nu vom mai fi, o operă care ne prelungește existența și după moarte. „

LEONARDO DA VINCI

Termenul de creativitate își are originea în cuvântul latin “creare”, care înseamnă “a zămisli”, “a făuri”, “a crea”, “a naște”. Însăși etimologia cuvântului ne demonstrează că termenul de creativitate definește un proces, un act dinamic care se dezvoltă, se desăvârșește și cuprinde atât originea cât și scopul.

Creativitatea a fost definită ca procesul interpersonal sau intrapersonal al cărui rezultat sunt produse originale, semnificative și de o înaltă calitate. În cazul copiilor, accentul ar trebui pus pe proces, adică pe dezvoltarea și generarea de idei originale, care pare să fie baza potențialului creativ. În înțelegerea acestui fenomen, este util să considerăm diferențele dintre gândirea convergentă și cea divergentă. Problemele asociate cu gândirea convergentă au de obicei o singură soluție corectă.

Creativitatea trebuie cultivată, acest lucru este evident. Fiecare om se naște cu darul de fi creativ, care la unii este mai dezvoltat, iar la alții nu, dar făcând lucruri zi de zi, iubind ceea ce faci realizezi că de fapt creezi lucruri, mai mult sau mai puțin importante.

Preșcolăritatea reprezintă perioada cea mai importantă pentru conturarea creativității. Acum se cristalizează trebuințele de cunoaștere, de informație, de independență, de autoexprimare, acum se conturează percepția de sine.

Preșcolăritatea este perioada formării inițiale a personalității prin lărgirea experienței cognitive, apariția și dezvoltarea unor trebuințe de progres, diversificarea trăirilor afective, dezvoltarea imaginației, dezvoltarea competenței și performanței lingvistice, apariția limbajului intern, constituirea formelor voluntare ale unor procese psihice, manifestarea unei atitudini cognitive-sunt indicii că preșcolarul are anumite disponibilități pentru producerea noului (cu valoare subiectivă) în activitățile pe care le desfășoară.

Potențialului creativ al preșcolarului se manifestă în activitățile sale cotidiene: în joc (activitatea sa fundamentală), în desen și pictură, în limbaj.

La vârsta preșcolară, copilul este un izvor nesfârșit de imaginație, iar dacă educatoarea-i coordonează bine pașii chiar devine un mic artist. Asta nu ține de vârstă, de la cele mai fragede vârste ei pun suflet în ceea ce fac, iar rezultatul este uimitor, nu există frontiere între domeniile de activitate unde preșcolarii crează, au nevoie doar de materia primă, de îndrumarea doamnei și de un mediu adecvat, pentru ca la sfârșitul unei activități să fim uimiți de rezultatul muncii lor.

Pentru a crea ai nevoie de curaj, de îndrăzneală, copilul are nevoie de acea libertate de exprimare în creație, să nu-i fie îngrădită dorința de a face, de a dezvolta ceea ce își propune.

De cele mai multe ori copilul prin creație își exprimă sentimentele, își exprimă dorințele

,ce nu pot fi comunicate verbal, își așteaptă recompensa, care pentru el înseamnă foarte mult. Prin creativitate, micul preșcolar își satisface dorința de exprimare în general.

Un copil creativ este un copil interesat de tot ce mișună în jurul lui, un copil care vede dincolo de hârtia glasse sau aracetul din pahar, care simte ceea ce va crea dincolo de fișă din fața sa.

Creativitatea poate fi nativă sau cultivată în timp. Ea este omniprezentă la vârsta preșcolară, la ALA, la ADE, la ADP, mereu întâlnim momente de creativitate, mereu ne confruntăm cu rezultate ale creativității.

Creativitatea marchează efectiv existența în perioada preșcolarității și duce la dezvoltarea personalității copilului preșcolar. "Creativitatea este considerată o dimensiune esențială a personalității, ce corelează cu idealul de personalitate liberă, autonomă, capabilă de autoexprimare și autorealizare."

Mai jos voi prezenta câteva dintre momentele creative ale preșcolarilor din grupa mea.

În cadrul proiectului tematic "Livada înflorită", la activitatea din cadrul DOS am realizat Posterul "Copacul înflorit".

-Au lucrat în echipă, au folosit materialele realizate în cadrul activităților de la ALA -artă :flori de primăvară și frunze, pe care le-am folosit în prealabil ca material manipulativ în cadrul jocului matematic "Pune flori sau frunze cât îți arată jetonul!", prin tot ce au făcut au fost minunați. Dacă în ceea ce faci pui suflet, dacă sarcinile și obiectivele sunt clare, accesibile și respectăm nivelul de dezvoltare psihică al copilului este imposibil să dăm gres în ceea ce se numește creativitate.

Aici voi prezenta un desen realizat de un baietel de 4 ani și jumătate, pe nume David care, la tema "Familia mea" la Arta, a desenat familia lui, cu un pix, pentru că așa-i place lui, pe o foaie de matematică, dar când am interpretat amândoi desenul am rămas fără cuvinte. Familia lui, mai precis mama și tata sunt în străinătate, el împreună cu surioara mai mică locuiesc cu bunicii, desenul lui arată așa: "cea mică-n stânga este Maya, în mijloc mama, care ne protejează, în dreapta-s eu, care-o țin pe mama de picior (el fiind un mămos), iar cel mai înalt și frumos este tata, care ne iubește și ne ocrotește cu mainile lui pe toți, iar toată familia lui stă într-o bulă, care este protecția divină."

Cum poți spune că un astfel de copil nu este creativ? Prin desenul lui a creat tot ce se numește "Universul lui", a redat cu lux de amănunte în descriere tot,

m-a fascinat prin explicații și mi-am zis” creativitatea nu are vârstă!”.

Familia are rolul de a stimula încă de la cele mai fragede vârste, inițiativa și independența de acțiune a acestuia. La grădiniță, creativitatea copilului poate fi stimulată prin modele pedagogice a căror elaborare se fundamentează pe cunoaștere și pe respectarea particularităților de vârstă ale copilului preșcolar, dar și a nivelului de dezvoltare a potențialului său creativ.

La jocurile de masă ,de exemplu la tema “Flori de toamnă”, din dopuri adunate în decursul unui semestru de la iaurturi, au creat flori,cu petale colorate , cărorora le numărau petalele, frunzele, le găseau corespondenți coloristici în natură, în legumele din grădinile lor. Au fost încântați de diversitatea produselor obținute.Creativitatea este de fapt ceva ce ne definește, ea reprezentând frumosul, ineditul,originaliatea.

Încă din preșcolaritate, se poate vorbi despre acel potențial admirabil al omului - creativitatea- care face posibilă creația ca activitate psihică.

Nivelul posibil de atins acum este, doar acela al creativității potențiale, manifestată prin desene sau jocuri (activitățile predominante ale copilului preșcolar).

Desenul, pictura, modelajul, muzica, dansul, diferitele jocuri în aer liber sau acasă, la grădiniță, toate au darul de a-i ajuta să exprime emoțiile, gândurile și sentimentele.

Cadrul cel mai important de manifestare dar și de stimulare a potențialului creativ este *jocul*, cu toate tipurile sale. Conduita creativă ludică este o premisă pentru viitorul comportament creativ care se va materializa în produse noi, originale, cu valoare sociala. Prin joc, copilul poate fi oricine își dorește, poate inventa

jocuri de rol, poate crea personaje etc.

Prin tot ceea ce fac sunt niste mici artisti, modelează, construiesc, lipesc, recită, cântă ,joacă rolul preferat, imită,mimează, întrun cuvânt “Creează”.

„Creativitatea reprezinta miraculoasa întâlnire dintre energia neinhibată a copilului cu ceea ce pare a fi opusul și dușmanul ei, simțul ordinii, impus de disciplinată inteligenta a adultului”. (Norman Podhoretz)

Bibliografie:

-Bocoș, M., Catalano, H. (2008), Pedagogia învățământului preșcolar și școlar, Presa Universitară Clujeană,Cluj-Napoca.

-Bontaș, I., (2007) Tratat de pedagogie Editura Bic All, București.

- Cristea, S. ,*Creativitatea în procesul de învățământ*, în Revista de Pedagogie, 1992

- Stoica, A., *Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1993

Danescu, E., ”Stimularea creativitatii la varsta prescolara”, Editura Paralela 45, Pitesti, 2009